HET CUYPERS GENOOTSCHAP

Stichting tot behoud van het negentiende- en twintigste-eeuwse cultuurgoed in Nederland

Secretarieel jaarverslag Stichting Cuypersgenootschap 2024

Dit jaarverslag is een verslag over het jaar 2024 van de Stichting Cuypersgenootschap. De jaarverslagen van de vereniging en stichting Cuypersgenootschap zijn afzonderlijk opgemaakt. Een aantal activiteiten en werkzaamheden van beide organen worden gezamenlijk uitgevoerd.

Website Cuypersgenootschap

De website www.cuypersgenootschap.nl functioneert goed en wordt regelmatig geactualiseerd met hulp van een professionele webmaster. Alle Sluitstenen, Cuypersbulletins en de jaarboeken vanaf 1985 zijn op de website geplaatst.

Onze X-account, voorheen Twitter “Cuypersgenoten” en persoonlijke account van de secretaris, waar korte tweets worden geplaatst is in het verslagjaar door onze secretaris regelmatig aangevuld met nieuws over onze behoudsacties en ontwikkelingen binnen het erfgoedbehoud. De aparte facebookaccount voor het Cuypersgenootschap die in 2019 is aangemaakt, is nog niet ingevuld.

Bestuurssamenstelling

Stichting Cuypersgenootschap is op 16 januari 2009 opgericht onder de statutaire naam: Stichting tot behoud van het negentiende en twintigste-eeuwse cultuurgoed in Nederland en tot ondersteuning van het Cuypersgenootschap. De voorzitter, secretaris en penningmeester van de stichting zijn ook voorzitter, secretaris en penningmeester van de Vereniging Cuypersgenootschap zodat de bestuurlijke relatie met de vereniging intact blijft.

Op 31 december 2024 bestaat het bestuur van de Stichting Cuypersgenootschap uit: prof. dr. Vladimir Stissi (voorzitter), Leo Dubbelaar (secretaris), drs. Jan Dekkers (penningmeester), drs. David Mulder (voorzitter werkgroep Amsterdam, 2^{e} secretaris en redacteur jaarboek/Cuypersbulletin) en mr. Marcel Richter. Er heeft in 2024 geen bestuurswisselingen plaatsgevonden.

Bestuursvergaderingen

In 2024 zijn er vijf bestuursvergaderingen gehouden. Er zijn drie vergaderingen digitaal via Zoom gehouden. Twee vergaderingen zijn gehouden in onze vaste vergaderlocatie te Culemborg.

Huisvesting secretariaat

In 2024 is het secretariaat van de stichting gevestigd op het adres Alferbos 246, 2715 TN Zoetermeer, het woonadres van de secretaris. De Stichting Cuypersgenootschap is statutair gevestigd in Linne, gemeente Maasgouw.

Excursies

Zie het jaarverslag 2024 van de vereniging Cuypersgenootschap.

Publicaties

Zie het jaarverslag 2024 van de vereniging Cuypersgenootschap.

Financiën

Voor het financieel jaarverslag 2024 wordt verwezen naar het verslag van de penningmeester, dat op de website is geplaatst.

Deelname in werk- klankbordgroepen

In 2024 heeft het genootschap deelgenomen in gemeentelijke werk- en klankbordgroepen en commissies voor bijvoorbeeld uitbreiding van gemeentelijke monumentenlijsten, monumenten- c.q. erfgoedbeleid. In de gemeenten Amsterdam, Gooise Meren, Hilversum, Alphen aan den Rijn, Katwijk, Wassenaar, Voorschoten, Rotterdam, Tholen, Tilburg, Roermond en Heerlen zijn door het Cuypersgenootschap vertegenwoordigers namens het bestuur afgevaardigd. In Amsterdam is het Cuypersgenootschap vertegenwoordigd in het Amsterdams Erfgoedoverleg. Daarnaast zijn er goede contacten met de Rijksdienst Cultureel Erfgoed (RCE) tot versterking van de informele samenwerking en contacten.

Behoudsacties

In 2024 zijn er 74 zaken (m.u.v. Amsterdam) opgestart. In Amsterdam is 1 zaak opgestart. De zaken betreffen onder meer verzoeken tot behoud/aanwijzing als monument, bezwaar/beroep tegen afwijzing op verzoeken of niet besluiten op verzoek, zienswijzen op bestemmingsplannen en bouw/wijzigingsplannen, adhesie betuigen bij behoudsacties door derden, handhaving wegens verwaarlozing of illegale sloop/verwijdering nagelvaste onderdelen, ingebrekestellen bij niet besluiten op verzoek.

De meeste behoudsacties zijn georganiseerd in samenwerking met diverse lokale behoudsorganisaties en erfgoedvereniging Bond Heemschut. Op de website worden de lopende behoudsacties regelmatig geactualiseerd. Daarnaast wordt zeer regelmatig getwitterd via X (voorheen Twitter) over actuele ontwikkelingen. Bij de secretaris secretaris@cuypersgenootschap.nl zijn de laatste ontwikkelingen op te vragen.

Sinds 2021 zijn de adviezen van de Rijksdienst voor het Erfgoed (RCE) op internet openbaar gemaakt. Maandelijks worden de adviezen alsmede de openbare bekendmakingen over monumenten op overheid.nl geraadpleegd en indien nodig als het gaat over mogelijke verlies of aantasting van monumentale waarden, de gemeenten aangeschreven.

De behoudsacties in Amsterdam worden geleid door een actieve werkgroep die door bestuurslid David Mulder wordt gecoördineerd. Het bestuur blijft verantwoordelijk voor de activiteiten van de werkgroep. De meeste acties zijn in eerdere jaren gestart en in 2024 voortgezet of afgerond.

De behoudsacties elders in het land, met uitzondering van de gemeenten Alphen aan den Rijn, Teylingen, Lisse en Hillegom worden geleid en gecoördineerd door de secretaris, bijgestaan door actief vrijwilliger Norman Vervat. Dankzij de inzet van Norman kunnen we een groot aantal behoudsacties voor bedreigd erfgoed oppakken.

Een selectie van opvallende gelukte en mislukte behoudsacties in 2024 zijn:

- Gemeente Enschede is verzocht om de in het verleden aangehouden monumentenaanwijzingn af te ronden. Er is een zgn. veeglijst opgesteld.
- Bezwaar op vergunning transformatie watertoren Zandvoort door sloop is ongegrond verklaard omdat de erfgoedcommissie overstag is gegaan; beroep en voorlopige voorziening bij de rechtbank tot behoud zijn ongegrond verklaard. Na de sloop zal i.s.m. Heemschut en Ned. Watertorenstichting bij de gemeente een verzoek tot afvoering als gemeentelijk monument worden ingediend.

- De gemeente Westland is verzocht om de zgn. Kolenkitkerk te Wateringen (1965, D. van Mourik) te beschermen. De kerk is voorbeschermd. Herbestemming is lastig.
- Zienswijze tegen verbouw zuidbeuk Martinuskerk Oud-Zevenaar in appartementen waarbij de ramen van Joep Nicolas worden aangetast.
- Indiening handhavingsverzoek bij de gemeente Druten om verval boerderij De Engelhof te Afferden te stoppen.
- Gemeente Purmerend gaat mede op ons verzoek monumenten aanwijzen in de voormalige gemeente Beemster. Deze gemeente heeft nog geen gemeentelijke monumenten.
- Zgn. brandbrief naar de gemeente Zuidwest-Friesland n.a.v. brand in de vm. gevangenis in Sneek dat nog niet is beschermd. Pand blijft behouden.
- Bij de gemeente Woensdrecht is verzocht om de Kon. Wilhelminakazerne te Ossendrecht te beschermen.
- Er is bezwaar gemaakt tegen transformatie van het priesterkoor van de Boldershofkapel in Druten in appartementen.
- De flats Oost-Sidelinge in Rotterdam worden definitief geen monument en zijn inmiddels gesloopt.
- De preekstoel in de vm. Petruskerk Overschie wordt verplaatst naar de kerk in Kralingen.
- Monumentenstatus hek Kerkbrink Hilversum is aangevraagd en later door de gemeente toegekend. Er was eerst een plan tot verwijdering i.v.m. herinrichting Kerkbrink.
- Monumentenstatus Villa Santwyck Hillegom aangevraagd en toegekend.
- Postkantoor-Badhuis in Rotterdam-Vreewijk is aangewezen als gemeentelijk monument op ons verzoek.
- Gemeente Barneveld moet monumentenprocedure kerk en pastoriebos Voorthuizen overdoen op last van de rechtbank.
- Beroep rechtbank om inbouw van woningen in de Maria Boodschapkerk te Goirle tegen te gaan is helaas ongegrond verklaard. Gerrit Vermeer heeft in het Cuypersbulletin 2024-1 aandacht aan de kerk besteed.
- Sociale woningbouw aan de St. Vitusstraat te Winschoten wordt door de gemeente beschermd op verzoek van Heemschut en CG. Woningbouwvereniging stuurt aan op sloop.
- Samen met Heemschut is de monumentenstatus aangevraagd voor het NS-station Beverwijk.
- Een voorlopige voorziening tegen vaststelling bestemmingsplan nieuwbouw op plek vm. Ministerie van Sociale Zaken Den Haag is door de Raad van State ongegrond verklaard. De plannen tot nieuwbouw op de plek kunnen verder doorgaan.
- Gemert moet procedure monumentenstatus op last van de rechtbank overdoen.
- Zienswijze is gedaan over de voorgenomen transformatie van de kerk van Melick tot appartementen en verwijdering rijksmonumentale klok. Na negatief advies van de RCE zijn de plannen aangepast.
- De gemeente Sittard is verzocht tot bescherming van de zogenaamde Stuytwoningen in de wijk Overhoven. Aan de gemeente Heerlen is soortgelijk verzoek gedaan als beschermd stadsgezicht tot behoud van de monumentale objecten in de wijken Meezenbroek en Versiliënbosch.
- Overleg met gemeenten Tietjerksteradeel en Achtkarspelen over aanwijzing gemeentelijke monumenten.
- Bankgebouw Coolsingel 93 is aangewezen als gemeentelijk monument. Helaas wordt wel een deel van het monument getransformeerd waarbij monumentale waarden verloren gaan.
- De binnenstad van Meppel is tot beschermd stadsgezicht verklaard nadat twee karakteristieke panden aan het Prinsenplein zijn gesloopt.
- Het door David Mulder geredde glas-in-loodraam (1923-1924) van Dick Greiner uit het winkelpand Bilderdijkstraat 113 te Amsterdam is met subsidie van het Prins Bernhard Fonds gerestaureerd en geschonken aan het Stedelijk Museum.
- Gemeente Renkum moet het toekomstperspectief van de OLV.-kerk van Renkum (Joseph Cuypers) op last van de rechtbank nader motiveren. Het kerkbestuur is tegen de monumentenstatus in beroep gegaan.
- Gemeente Hilversum heeft ons verzoek om villa De Bijenschans te beschermen afgewezen omdat de eigenaar heeft aangetoond dat de waarde van het pand flink omlaag gaat. Er is bezwaar ingediend omdat de gemeente heeft nagelaten nader onderzoek te doen naar de ingebrachte zienswijze van de eigenaar. In 2025 is alsnog de villa als monument aangewezen.
- De rijksmonumentale boerderij Andreashoeve tussen Abbenes en Buitenkaag is weer voorzien van het torentje na een handhavingsverzoek van ons. Zonder vergunning was het torentje verdwenen.
- Er is gemeentelijke bescherming aangevraagd voor de Regenboogkerk in Oegstgeest. De kerk wordt verkocht.
- Voor het Auditorium bij de TU-Eindhoven is gemeentelijke bescherming aangevraagd.

Ingebrekestellingen/heffen dwangsommen bij niet tijdig beslissen.

Per 1 oktober 2009 is er een paragraaf opgenomen in de Algemene Wet Bestuursrecht waardoor het mogelijk is voor

belanghebbenden om bij niet-tijdig beslissen, een bestuursorgaan in gebreke te stellen en uiteindelijk een dwangsom van maximaal € 1260,-- te kunnen verbeuren. Per 1 januari 2019 is de maximale dwangsom geïndexeerd naar € 1442,--.

In 2024 zijn vijf gemeenten in gebreke gesteld. Dat zijn: Drechterland, Koggenland, Noordoostfriesland, Tietjerksteradeel en Oosterhout. De gemeente Bergeijk heeft inmiddels de dwangsom uitgekeerd. Gemeente Blaricum heeft in eerste instantie de ingebrekestelling afgewezen en ons geconfronteerd met een legesaanslag bij aanvraag monument. Na bezwaar is de afwijzing en legesaanslag ingetrokken. Koggenland en Oosterhout hebben direct een besluit genomen. Met Drechterland, Noordoostfriesland en Tietjerksteradeel is overleg gevoerd.

Zoetermeer, november 2025. Leo Dubbelaar, secretaris